

Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara

Diplomová práce

SYMBOLY, ZNAKY NAŠÍ CIVILIZACE

BcA. Tereza Balcarová

Plzeň 2020

Západočeská univerzita v Plzni

Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara

Katedra výtvarného umění

Studijní program Výtvarná umění

Studijní obor Ilustrace a grafika

Specializace Malba

Diplomová práce

SYMBOLY, ZNAKY NAŠÍ CIVILIZACE

BcA. Tereza Balcarová

Vedoucí práce: doc. akad. mal. Aleš Ogoun
Katedra výtvarného umění
Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara
Západočeská univerzita v Plzni

Plzeň 2020

Prohlašuji, že jsem práci zpracovala samostatně a použila jen uvedených pramenů a literatury.

Plzeň, duben 2020

.....
podpis autora

Poděkování

Ráda bych poděkovala vedoucímu mé diplomové práce,
doc. akad. mal. Aleši Ogounovi nejen za vedení a připomínky k práci,
ale i za jeho čas, trpělivost, a především zájem, který mi věnoval po celou dobu studia.

Chtěla bych také poděkovat své rodině za nekonečnou podporu,
a hlavně prarodičům, díky kterým jsem mohla poznat a pochopit část venkova.

A v neposlední řadě děkuji přátelům od koní,
kteří mě seznámili s přirozenou komunikací krav a koní.

Obsah

- 1 **POPIS PŘÍPRAVY A REFLEXE PROCESU VLASTNÍ TVORBY / 6 - 10 /**
 - 1.1 **Rešerše zvoleného tématu / 6 - 8 /**
 - 1.2 **Reflexe a dokumentace procesu tvorby / 9 - 10 /**

- 2 **POPIS VÝSLEDNÉHO DÍLA A JEHO VYUŽITÍ, ČI ADJUSTACE / 11 - 17 /**

- 3 **SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ / 18 - 19 /**
 - 3.1 **Knižní a periodická literatura / 18 /**
 - 3.2 **Internetové zdroje / 19 /**
 - 3.2 **Jiné zdroje / 19 /**

- 4 **RESUMÉ / 20- 21 /**

- 5 **SEZNAM PŘÍLOH / 22 /**

- 6 **PŘÍLOHY / 23 - 37 /**

1 POPIS PŘÍPRAVY A REFLEXE PROCESU VLASTNÍ TVORBY

1.1 Rešerše zvoleného tématu

„Každé dítě je umělec. Problémem je, jak zůstat umělcem, až jednou vyroste.“¹

K obrazům, které nyní vytvářím, vedla cesta, někdy trnitá, chvílemi strmá i plná dobrodružství. Začala dětstvím, které uteklo rychle jako voda, zato si ho pamatuji jako krásné a plné světla, asi takové jako každé jiné dětství, ale pro mě zůstalo jedinečné. Velmi brzy jsem si našla vztah ke koním a přilnula k nim pro jejich spontánnost, živost, a hlavně pro pocit neuvěřitelné svobody, který u mě vyvolávali. Mezi brzké náměty patřilo zobrazování koní a studie jejich anatomie. Též mne fascinovaly a doteď zůstávají mou inspirací lidské tváře, jejich osobnosti, a také různé záhyby a vlnky barevných krajín, které jsem neustále zaznamenávala.² Možná i z tohoto důvodu jsem se rozhodla pro dráhu umělkyně, kterou jsem v sobě toužila rozvinout, touhu stát se někým, jehož úkolem není jen zaznamenávat útržky a historii života, ale i předávat tyto znalosti a pohled na svět skrz umění dál.

Po večerech jsem utíkala do světa fantazie, a i přesto, že malba nebyla mým studijním oborem, začala jsem si malovat a objevila znovu své dětské já. Po ukončení studia na střední škole jsem se intenzivně zaměřila na téma lidské sexuality, kterou jsem zobrazovala skrz kresebné studie. Malba měla z mého pohledu chvíle kdy se proměňovala, zároveň v sobě držela i jakousi stabilitu, tahy štětce po plátně leckdy hladce a plynule klouzaly, někdy se však strhly v nekontrolovatelnou smršť barev a prudkých rozhodnutí. Doteď jako by tvorba na první pohled vytvářela pocit nestálosti, ze svého pohledu však svou malbu vnímám jako určitý záznam stavu či momentu období, jež se neustále vyvíjí.

Nikdy jsem si nebyla příliš jistá, čím se chci konkrétně zabývat v malbě. Ocítávala jsem se v obdobích, která se neustále měnila stejně jako témata, vše pocházelo ale od stejného zdroje, z okolí, které mě vždy nějakým způsobem ovlivňovalo a formovalo. Nyní mě přepadává občas pocit, který mě nutí vracet se zpátky k přírodě, kterou už ale nevnímám jako v dětství, na plátnech se jen lehce mihne v náznacích.

¹ PICASSO, Pablo. Originál: *“Every child is an artist. The problem is how to remain an artist once he grows up.”* TIME, 4. října 1976. Modern Living: Ozmosis in Central Park.
Zdroj: content.time.com/time/magazine/article/0,9171,918412,00.html

² Viz Příloha 1 (str. 23)

Časem se mi změnil postoj k malbě samotné. Během posledních dvou let si čím dál více uvědomuji, že má malba nekonečně mnoho směrů, ale nezůstává již takovou, jakou byla na počátku, stejně jako můj názor na ní. Zjišťuji, že dnešní generace založená na individualismu, tedy jednotlivci, jedná jen na úkor sebe samých, že aktuální lidské počínání způsobuje nejistotu. Nejistotu, že se příští generace možná ani nedočkáme. Momentálně má u mne malba menší váhu, jelikož existuje na světě tolik problémů, které se dotýkají už i mého okolí, některé nabývají takové závažnosti, že mi připadá mnohem podstatnější je řešit než se jen detailně zabývat malbou. Na druhou stranu má i malba své uplatnění, které pochopí eventuálně naše budoucí generace.

Mnoho z umělců více či méně poukazuje na problémy dnešního světa, ať už sem zařazujeme uměleckou dvojici Christo a Jeanne-Claude, zastupitele uměleckého směru land art, kteří pracovali s materiály i s přírodou velmi šetrně a použité plachty recyklovali, až po Olafur Eliassona, představitele konceptuálního umění, který v Londýně vystavil obří kusy ledu přivezených až z Grónska. V domácím prostředí například Vojtěch Horálek (mladší) vytvořil a prezentoval v Galerii Kritiků na výstavě *Sluneční lázně* obrazy s tematikou koupajících a opalujících se naháčů a snažil se tak upozornit na ekologické téma nedostatku vody v přírodě, reagoval na stejné téma globálního oteplování jako O. Eliasson. Zmiňuje se, že se pod obrazy (...) „vždy píše kombinovaná technika, což zahrnuje vlastně všechno. Ale jinak používám hodně recyklovaný materiál, poslední dobou recyklují i barvy, takže staré plechovky, které jsou ve sklepě, které lidi normálně vyhazují, plexisklo ze zářivek. Materiál ale také dokupuji, takže je tam i olej. Poslední dobou hodně šiji, takže recyklují i textil.“³ Mimo poukázání na problematiku oceňuji i přes důležité poselství jeho naivní barevnost, ke které se v obrazech snažím vztáhnout i já.

Do jednoho z globálních problémů, na kterých intenzivně pracuji poslední dva roky, patří například problematika domestikovaných savců, konkrétně tur domácí, kráva. Zaměřila jsem se nejdříve na způsob, jakým krávy vnímají svět, což mě velmi rychle poté přinutilo přemýšlet o tom v jakých podmínkách žijí v naší krajině, též mě zajímalo jak jejich život vypadá v celosvětovém měřítku. Chov krav patří mezi velmi rozšířený, jeho využití se uplatňuje ve více odvětvích a nejen maso, ale i kůže či kosti se vyprodukují ve velkém množství, proto mi přišlo vhodné se na ně zaměřit i z toho důvodu, že se jejich spotřeba neustále zvyšuje.

³ PRAHATV. KUBÁT, Lukáš. Galerie kritiků vystavuje Sluneční lázně.

Zdroj: prahatv.eu/zpravy/praha/praha/10065/galerie-kritiku-vystavuje-slunecni-lazne

Ruku v ruce jsem si též uvědomovala důležitost tohoto tématu i fakt, že čím dál více lidí přechází na vegetariánskou a veganskou stravu. Tím, že jsem jako malá měla možnost být v blízkosti s krávami dávající nám mléko nebo maso, brala jsem jejich život „patřící nám“ jako samozřejmost, ke které jsem byla i směřovaná. Časem se ukázalo, že se z masa stává samozřejmý produkt, a bohužel i ze zvířete. Neříkám, že jíst maso je špatné, jde mi ale o morální stránku, kvantitu a rychlost, jakou nám denně přistává na talířích. Krávy uměle rozmnožujeme, krmíme a pořádně nevíme, či si neuvědomujeme, kolika let se zdravé krávy obvykle dožijí.

Rozhodla jsem se proto vytvořit na téma „extrémní malba“ svět očima krav⁴. Vybírala jsem si krávy, kterým se poštěstilo, ty jsem mohla v klidu malovat v pleněru, což mi umožnilo se do nich vžít mnohem lépe a pochopit jak se chovají, když nejsou ve stresu. Ačkoliv to může někomu připadat pokrytecké si

v klidu malovat šťastné krávy v podobě domácích mazlíčků, stále to neubíralo na smyslu tématu, kterým jsem se zabývala. I přesto jsem volila pozitivní přístup k barvám na plátně, jako bych chtěla vrátit naivitu, ke které se vracím v diplomové práci, ve které se tato témata nadále rozvíjejí, jen v jiných nuancích. Rozhodně pro mě problematika chovu nekončí, odstartovala jen pomyslnou vnitřní dráhu zabývající se ekologickými problémy. Při malbě jsem používala špachtli, jejíž strukturou jsem chtěla zachytit surovost, možná i nechutnost připomínající lejno. Tuto techniku jsem využila i v bakalářské práci, kde bylo hlavním prvkem zachytit také určitou surovost, ale spíše ve formě mihavosti, pomíjivosti, ale i těžkosti vzpomínek. Malovala jsem na plátno převážně ihned bez jakýchkoliv návrhů nebo skicí. Kolikrát jsem přímo vymačkávala barvu z tuby na plátno a následně jsem zkoušela nechat vyplynout náhodný moment barev.

Co se týče celkově bakalářské práce, zakládala jsem si spíše na vnitřních pocitech spojených s okolím, zde jsem se i často vracela do minulosti a pátrala v podvědomí⁵. Malby vycházely i z odkazu místního malíře Jaroslava Klápště. Téma vnitřních pocitů se objevuje téměř ve všech pracích, někdy podvědomě a někdy vědomě.

Všechny tyto kroky utvářely mojí tvorbu, vytvořily mne, takovou jaká jsem teď. Témata, kterými jsem se zaobírala, společně se vším, čím jsem si prošla, co jsem se naučila, s malířskými styly, které jsem

⁴ Viz Příloha 3 (str. 23)

⁵ Viz Příloha 2 (str. 24)

vyzkoušela, to vše se reflektuje v diplomové práci, má životní pouť se do ní promítá a ukazuje nejen mne, ale i mé okolí, můj svět.

1 POPIS PŘÍPRAVY A REFLEXE PROCESU VLASTNÍ TVORBY

1.2 Reflexe a dokumentace procesu tvorby

Proces přípravy šel ruku v ruce procesem tvorby. A jelikož i já žiju v této uspěchané době a patřím k této generaci, snažila jsem se proces práce připodobnit ke způsobu dnešního života – bez jakýchkoliv skic a návrhů jsem malovala přímo na plátno, na němž se postupně vrstvily barvy.

Diplomová práce se skládá z deseti obrazů o rozměrech 1,5 x 1m. Používám zde techniku vrstvené olejomalby. Jelikož se snažím zobrazit tuto urychlenou, ale i velmi pestrobarevnou generaci, vybírám si olejové barvy, které mi umožní využít co nejvyšší škály barevnosti. Zvolila jsem si je především díky specifickým vlastnostem významně se podílejících na tvorbě, velkou výhodou jsem viděla i například v jejich pomalém zasychání, paradoxně obsahující opačný princip dnešního světa, a také v tom, že se občas z obrazu díky schnutí vynoří vždy něco neočekávaného a náhodného, něco, co dokáže mile překvapit. U všech obrazů jsem nejprve začala s náhodně nahozenými barvami, většinou velmi zředěnými, které se ale zhušťovaly vrstvami barev nanášených špachtlí, s níž jsem na plátně vytvářela jednotlivé struktury. Umožnily tak obrazu více dýchat a nahlížeji tak poskytují větší prostor k fantazii. Kolikrát jsem přímo vymačkávala barvy z tuby a zkoušela je nechat plout po plátně.

Jako téma své diplomové práce jsem si zvolila „symboly, znaky naší civilizace”⁶. Reaguje aktuálně na mou generaci, která by se dle mého názoru měla zabývat otázkami týkajícími se životních podmínek, jež nevytváříme jen pro sebe, ale i pro budoucnost. Diplomová práce vypadá jako jeden velký shon, na jejíž jednotlivé části se v prvním okamžiku nedá ihned zaměřit a tak se plně na obraz soustředit jako na celek, jenž je zaplněný různými symboly a ornamenty, ale i náznaky konkrétních předmětů vyjadřující momentální psychické rozpoložení při tvorbě. Vypadá roztěkaně a uspěchaně jako dnešní život, kterému neustále čelíme. Možná se tak nervózně dívá jen oko dnešního diváka, který se stejně jako celá dnešní generace snaží vstřebat co nejvíce informací, aniž by hlouběji dané věci a jejímu smyslu porozuměli.

⁶ Viz Příloha 5 (str. 27)

Návrh na diplomovou práci vznikl v létě 2019, v období mého zkráceného magisterského studia, kdy jsem začala hodně dumat nad svou generací. Malovala jsem v poklidném ateliéru v Mělníku a v té době se celkem intenzivně řešilo, že by se neměl sekat trávník, jelikož mizí pomalu hmyz, který je pro nás

i náš ekosystém velmi důležitý. Po večerech jsem se starala rodičům o zahradu, začala jsem více vnímat přírodu. Když rodiče odjeli na měsíc pryč, snažila jsem se zahradu nesekat a všimla jsem si, jak poletují motýli a ze zahrady se nám stává malá louka. Spojení života na venkově i ve velkoměstě vnímám jako plus, který chápu, že někdo nemusí cítit či vnímat stejně, ale zároveň si uvědomuji, jak se i spousta lidí z mé generace vzdaluje od přírody a některé věci jako zemědělství leckdy berou lhostejně. Skrz prvky vyznačující z obrazu bych chtěla, aby naivitu a krásu lidé nehledali jen v sociálních sítích, ale i v přírodě.

Možná lze obrazy i určitý proces přípravy a tvorby přirovnat k té zahradě, začíná jako prázdný, vyleštěný trávník, vyprázdněná a zmatená duše dnešního člověka, čisté plátno, a ve chvíli, kdy ho začneme vést správným směrem a necháme ho jít si vlastní cestou s trochu volnosti, možná z něho, stejně jako z té zahrady vyrostou krásná louka plná života a spontánní energie.

Snažím se tak ve svých obrazech vytvořit určitou svobodu, ale i propojenost mezi sebou, návaznost, jedinečný vesmír, který všudypřítomně proplovává. Při tvorbě jednotlivých obrazů jsem nevědomky a náhodně komponovala prvky v obrazech, ve kterých jsem zpětně objevila strukturu a uvědomění, ať už to byly kruhy nebo trojúhelníky, jež se též odráží i nachází v přírodě, vytvořila jsem určité symbolické propojení tvarů, které mi připomínají, jak jsme si v něčem tak podobní a zároveň odlišní, a jedineční.

2 POPIS VÝSLEDNÉHO DÍLA A JEHO VYUŽITÍ, ČI ADJUSTACE

Mobil, YouTube, aplikace Tik Tok⁷, selfie, budík, čas, spěch, výkon, rychlé vztahy, blízkost tělesná snadněji dostupná než blízkost duševní, otevřenost, ale ne hluboká, sdílení všeho a přitom ničeho hlubokého, málo dobrovolnosti, charity, pomoc prostě jen tak, bez očekávání, že se to vrátí... Vyjmenovala jsem různé předměty, ale i způsoby chování, se kterými se v dnešní generaci můžeme setkat. Ačkoliv působí dnešní generace povrchně, ať už se to týká vztahů k sobě samým či k jiným, na druhou stranu oceňuji, že se společnost zajímá více o věci veřejné, o toleranci k odlišnostem. Vcelku vstřebáváme moc informací do mozku na úkor prožitku. Jelikož jsme čím dál tím více dospělými, ztrácí se ze světa dětská naivita, možná i čirá láska či radost, proto si zde volím pozitivní barvy. V každém obraze lze najít i útržky z přírody nebo z různých věcí, které vypadají velmi popisně a jednoduše, nachází se v nich ale i nedefinované hmoty a dimenze, které možná diváka donutí se zastavit, zpomalit a zamyslet se nad tím, čím jsou a co znamenají.

Symbole, které zobrazuji, pochází z odkazů různých malířů, ačkoliv nejsou s tématem vyloženě spojené, mezi ně zařazuji například Vasilij Kandinského či uměleckou skupinu Der Blaue Reiter, kteří mimo jiné v roce 1912 zvou Paula Klee k participaci na druhé výstavě Modrého jezdce. Paul Klee patří také k těm, kteří mě silně ovlivnili, zejména dílem Vila R, které vytváří v roce 1919. Do obrazu vtiskává symbol, lépe řečeno písmeno R. Kompozice vypadá jednoduše až naivně, popisně, ale symboly, které na obraze zobrazuje, dokáží být silné, stejně jako jeho osobnost, spojení básníka, vědce i umělce.

„Příroda si může dovolit plýtvání ve všem, umělec musí vždycky šetřit. Příroda je výmluvná až ke znamení, umělec by měl být mlčenlivý – jestliže u mých prací někdy vzniká dojem primitivnosti, je vysvětlitelný mou disciplínou redukovat vše na minimum stupňů. Je to jen úspornost, poslední profesionální poznatek, tedy opak skutečné primitivnosti.“⁸

⁷ Mobilní aplikace pro vytváření a sdílení krátkých videí vyvíjená čínskou společností ByteDance.
Zdroj: [tiktok.com](https://www.tiktok.com)

⁸ RUHRBERG, Karl, WALTHER, Ingo F., ed. *Umění 20. století: [malířství, sochařství a objekty, nová média, fotografie]*. V Praze: Slovart, 2011. ISBN 9788073915728. (str. 114)

Zobrazuji rytmizované prvky, které vyplývají na základě nálady a aktuální vášně, napodobuji jednoduché symboly, které nacházím v dnešní době, ale opakuji se též v přírodě. Na plátně se objevují velmi náhodně, jako bych jejich život nechávala svému vědomí a nevědomky zobrazovala jeho vize – – možná lze tuto metodu přirovnat k surrealismu, kde se sny naopak stávají součástí bdělého snění dnešního života, kde se sny odehrávají v záplavě sociálních sítích a vycházejí na povrch, kde dnes všichni ví, o čem ostatní sní. John Lennon, společně s Yoko Ono, řekli v jednom rozhovoru větu: „A dream you dream alone is only a dream. A dream you dream together is reality.”⁹, tedy „Sen, o kterém sníte sami, je pouze snem. Sen, o kterém sníte společně, je realitou.“, jenže co je realita a existuje nějaká? Nebo všichni jen blouzníme ve snech?

Lidé kolem sebe vytvářejí svět, který není, soustředí se na něco, co neexistuje, na své touhy, řídí se svým egem, hodnoty přeměňují jen ke svému užitku. Zavírají se do svých bublin a ztrácejí kontakt s ostatními – možná i toto lze opačně tvrdit – jestliže nesníme společně, zbyde pak ještě nějaká realita?

Zavíráme před ní oči, je třeba znovu se podívat, nalézt i to dobré ve světě a hlavně dobro šířit dál – – proto tuto sérii maluji, používám záměrně příjemné a pozitivní barvy, možná naivní, ale doufám, že někoho donutí se na svět nejen jinak dívat, ale i konat, protože čím více lidí s nadhledem, tím větší změny.

Období, kdy jsem se intenzivně věnovala malbě krav, se i myšlenkově promítlo do tvorby diplomové práce. Stejně tak jako zavíráme oči před realitou, zavíráme oči před sebou samými a díváme se směry, které podléhají naší vlastní zkáze. Tentokrát jsem se chtěla dívat očima většíma, nechtěla jsem své vidění jako krávy omezit jen na pár barev, chtěla jsem zakusit jaké to je se chamtivě dívat očima lidstva, který postupně neničí jen sebe, ale vše kolem nás.

Svět je obraz, který se nám promítá od okamžiku našeho narození do mozku. Oči jsou čočky, mozek je neutrální vesmír. Člověk je biologický stroj, který od narození nemá svobodnou vůli. Jeho úkolem je být učen, poslouchat, plnit příkazy, akceptovat konvence. Nikdy nás nenapadne přemýšlet o tom, jestli jen ten mozek, který máme v hlavě, máme kvůli tomu, aby nám pomáhal vidět a slyšet, anebo zda ho máme proto, aby nás chránil před věcmi, které nesmíme vidět a slyšet. (...)

⁹ ONO, Yoko, LENNON, John. Prosinec 1980. *All We Are Saying: The Last Major Interview with John Lennon and Yoko Ono* (2000).

Žijeme v čase, který je jednou z možných iterací. Je to jedna z možností kvantového vesmíru, který určuje běh našeho časoprostoru. Posunutý obraz na zdi může změnit průběh iterace a zničit celý vesmír. (...) Vývoj národa je součástí komplexních globálních událostí. (...)

Je důležité pochopit minulost, abychom mohli čelit budoucnosti.¹⁰

Celý svět a hlavně společnost se pomalu řítí do záhuby. Naše planeta je přelidněná a příroda se pomalu začíná probouzet z toho, jak se k ní chováme, začíná protestovat, neustále přibývá hrozivých živelných katastrof, oplácí nám rány, které jsme jí zasadili, což nám nestačí, ještě ke všemu se ničíme sami navzájem. Lidé si ubližují, zabíjejí se. Přibývá teroristických útoků a rodí se šílenci, kteří vraždí ve jménech neexistujících bohů. Lidé denně umírají na předávkování z drog, a když ne, tak ze závislosti na jiných věcech, nechávají se zahlcovat technologií a moderním světem. Bez mobilu děti neudělají ani krok aniž by se neztratili. Svět se stal tak závislým, že by nepřežila polovina lidí bez nabíječky a zásuvky, natož bez elektriny, lidé by se zhroutili nejen materiálně, ale i sociálně. Krásným příkladem může být takový blackout, může přijít kdykoliv a nejen zasáhnout, ale i ovlivnit velké množství obyvatelstva. První blackout moderní historie nastal v USA a v Kanadě 9. listopadu, psal se rok 1965 a zasáhl třicet milionů lidí. Kromě negativních následků jako rabování, se ale také zaznamenal prudký nárůst porodnosti.¹¹ Stejně tak rychle nás zasáhla i letošní pandemie, o které jsme nikdo z nás neměl, spíše nechtěl, mít tušení. Dostali jsme se do takového kolotoče, kdy jedno bez druhého nemůže být, že se v dnešním komfortu i vzduch či potrava staly naší tak „samozřejmou“ součástí života, že si neuvědomujeme, jak lehké je o tyto věci přijít, a proto bez většího šoku a uvědomění z takového kolotoče neumíme tak snadno vyjít.

V každém obraze lze najít lineární a kruhové prvky. Barvy na sebe navazují, proplovávají plátny jako tekoucí řeka přes hory doly, chvilkami jsou tmavší, světlejší či jemnější. Jediný opravdu neměnný a jednotný element jsou kosti zobrazené pomocí jednotné barevnosti (výjimkou je obraz *Pacíčka*¹²),

¹⁰ VK. Superkrize: behaviorální genocida vlastního druhu. V Táboře: Knihy ABB s.r.o., 2019. ISBN 9788027074105. (str. 3, 4)

¹¹ E.ON ENERGY GLOBE. *Jak bychom žili den po dni, kdyby nastal blackout.*
Zdroj: energyglobe.cz/temata-a-novinky/jak-bychom-zili-den-pod-dni-kdyby-nastal-blackout

¹² Viz Příloha 9 (str. 31)

kost se občas více či méně začleňuje k ostatním prvkům, v celku však dominuje svou plochostí a jednoduchostí. Kost zastupuje již zmiňovanou generaci vrstevníků, pospíchající a honící se leckdy jen za chůzí a sebeuspokojením, vyobrazuje ty, co na vše říkají „nemám čas“ a „teď ne, teď nemůžu“, jednoduchou frází jednoduše malují kost tak, protože jednoduše „není čas namalovat dobře anatomicky kost“¹³.

V obrazech používám barvy mně evokující pocity, žlutá mi připomíná pozitivní myšlenky, veselost a komunikativnost, oranžová by zase měla diváka naivně nakopnout a naplnit energií, ačkoliv zobrazuje negativa současné situace. Modrá mi symbolizuje vodu a zelená určitý klid, pohodu, návrat do přírody. Na kosti využívám barvy červené (výjimkou je obraz *Pacička*¹⁴), prostorově tak vyčnívá a dominuje v popředí. Svou výrazností nelze přehlédnout, odkazuje se nejen například ke štěstí, slavnostem, lásce, erotice, ale i k mučednictví, revoluci a hlavně ke změnám.

„Čím broznější je tento svět (jako například nyní), tím abstraktnější je naše umění, kdežto šťastný svět produkuje umění tady a teď.“¹⁵

Těžko říct, zda umění, které vytvářím stojí více na straně šťastného či hrozného, spíše mi připadá, že stojí někde uprostřed a snaží se svou naivitou špatné přiblížit a obrátit k dobrému. Do každého obrazu vkládám abstraktní prvky reflektující náš povrchní svět, ale i konkrétní elementy či přírodní jevy zdůrazňující opomíjenou důležitost a místo v dnešním světě.

Sérii obrazů otevírám s nasládlým začátkem, naivně ho pojmenovávám slovem *Lízátko*¹⁶. Sladkostmi si připomínám dětství plné barevných a lesklých bonbónů různorodých příchutí, sněhových nanuků a lepivých lízátek, které se časem proměňují významově, asociují též úlevu, slast, doprávání si, chtíč, závislost, promítají se též i v dalších obrazech, podobně jako kosti.

¹³ Viz Příloha 4 (str. 26)

¹⁴ Viz Příloha 9 (str. 31)

¹⁵ KLEE, Paul. *Paul Klee*. New York: Parkstone International, 2012. ISBN 9781780429786.

Originál: *“The more horrible this world (as today, for instance), the more abstract our art, whereas a happy world brings forth an art of the here and now.”* (str. 119)

¹⁶ Viz Příloha 6 (str. 28)

Ve sladkém nádechu pokračuji s růžovým obrazem, zobrazuji balónek, kterým poukazuji na spotřebu plastu. Plast je zkrátka jed¹⁷, který byl nejdříve oslavován jako zázračný materiál. To, že představuje smrtelnou hrozbu nejen pro nás, ale i pro zvěř, nad tím už se málokdo zamyslí (ačkoliv se začíná vztah k plastům celosvětově pomalu měnit), ať už mají formu provázků, stužek, ostrých spirálových věcí, ale i takzvaných mikroplastů – drobounkých částic, které s námi budou po dobu příštích několika tisíc let, ať už v oceánech nebo ve formě toxických časovaných bomb tikajících na skládkách. Obraz pojmenovávám jako *Nártní kost*¹⁸, symbol naší cesty a stop, které za sebou zanecháváme.

V obraze, kde dominuje záměrně *Ptáček*¹⁹, se poukazuje skrz malinké deformované tělo zvířátka na svět plný chemikálií. Každým obrazem záměrně proplová linka, navzájem na sebe navazují. V pozadí se objevuje kost bércová a kost lýtková. Běžová linka asociuje bolestivý vpich.

Ptáček se objevuje dál v asociaci se zlatou klecí, je zde mimo ni začleněné nenápadné a náhodné štěstí v podobě čtyřlístku. Narozdíl od ostatních kostí, které jsou v každém obraze více či méně prostorově začleněné a promalované, je kost namalována oranžovou barvou, nazývám ji zdrobněle jako *Pacička*²⁰, ráda obrazy pojmenovávám takto naivně, odlehčuje tak aspoň názvem tíhu a důležitost tématu.

Mezi dalšími obrazy, kde se vše vznáší jako ve vesmíru, jen tak bez gravitace, zaznamenávám zrychlenou dobu marně předhánějící čas. Zobrazuji plochá žebra, která můžeme vidět v obraze *Žebírka – urychlený čas na hodinách v metru*²¹, možná symbolizují vratký dech, lehký výdech a těžký nádech, ovzduší plné chemikálií a fosilních paliv.

Kombinuji jazyk, který se mísí s hořkou naivitou a lehkou, leč důležitou ironií. Obrazy vytvářím velice spontánně, symboly dnešní doby se mi neustále honí hlavou, asociace připodobňuji ke krátkým spontánním básním, rychlým vztahům, plácnutím do tmy. Kombinuji prvky i se zdravím, jídlem, jakožto neodlučitelnou součástí života, jako bychom dávali každému kusu našeho života neuvěřitelnou důležitost. Například citrón v obraze *Lemůnek – kost pažní*²², který mi připomíná kyselost, trpkost

¹⁷ DOREY, Martin. *Už žádné plasty*. V Praze: Dobrovský (Via), 2020. ISBN 9788075857330. (str. 38)

¹⁸ Viz Příloha 7 (str. 29)

¹⁹ Viz Příloha 8 (str. 30)

²⁰ Viz Příloha 9 (str. 31)

²¹ Viz Příloha 10 (str. 32)

²² Viz Příloha 13 (str. 35)

života, nebo *Avokádko*²³, velmi oblíbený emoji dnešní mládeže, či *Fazole a luštěniny – kost lopatková*²⁴ zastupující bílkoviny bez živočišné složky.

Všechny zobrazené atributy vrstvim jako myšlenky, jako jeden velký chaos, ve kterém už nerozeznáváme co je důležité a co ještě důležitější. Utápíme se v prioritách a ve složitostech, na všechno musíme mít názor, o všem musíme vědět, chceme vše vlastnit, chceme být slavní. Sekáme trávnick na úkor naší vizuality a je nám jedno, že druzí umírají. A je to oficiální, i v obraze *Včela*²⁵, včelu totiž prohlásili za nejdůležitější živou bytost planety²⁶.

Dnešní doba nejenže otevřela mnohým spoustu dveří a ukázala svobodu, zároveň zapříčinila zmatek, vyvolala nerozhodnost a nechápavost z tolika, téměř nekonečna možností, který svět naskytá. Lze přirovnat ku příkladu k principu olejových barev, které ačkoliv poskytují širokou škálu barev a chlubí se zároveň svou bohatou historií a kvalitou, poskytují určitou volnost, tak si i nazpět vybírají svou daň. Doteď existují a stále se prodávají barvy, které jsou toxické a mají různé dopady na životní prostředí i na zdraví, z minulosti jsou známy případy těžkých otrav pigmentem. S tím se pojí i ekologie a určitá nadsázka i uvědomělý záporný prvek diplomové práce. Kromě toho připodobňuji i výběrem podkladu dnešní, již zmíněnou a leckdy negativní, rychlou a konzumní společnost. Záměrně si objednávám předem zhotovená a našepsovaná plátna, což mohu vnímat také jako zápor své diplomové práce, jelikož jsem „si ani nedala záležet“ na tom si našepsovat a napnout si vlastní plátno. Říká se ale, že se napínání plátna považuje za určitý meditační proces umělce, který se tímto krokem propojuje s plátnem, vytváří ho, a do obrazu vkládá již od počátku sebe. U spousty řemesel už ztrácíme kontakt, ať už smyslový či hmatatelný, proto si volím tuto rychlou cestu, aby se více pochopila dnešní generace a zdůraznily se i její záporné, a především chtivé atributy.

Je vidět, že čím dál víc umělců řeší problém konzumace, ekologie, vztahu člověka ke zvířatům, a to i napříč různými uměleckými médii. Tyto tendence už měli umělci na počátku rozvoje kapitalismu,

²³ Viz Příloha 15 (str. 37)

²⁴ Viz Příloha 11 (str. 33)

²⁵ Viz Příloha 12 (str. 34)

²⁶ The Science Times. CONCIO, Chardynne Joy H. *Bees Declared To Be The Most Important Living Being On Earth*. Zdroj: [scientetimes.com/articles/23245/20190709/bees-are-the-most-important-living-being-on-earth.htm](https://www.scientetimes.com/articles/23245/20190709/bees-are-the-most-important-living-being-on-earth.htm)

kdy kritizovali konzum samotný. Ekologie jako taková se začíná hluboce dotýkat každého z nás posledních pár let ať už skrz uvědomění škodlivosti plastů, zamořenosti oceánů, hrozivých živelných katastrof apod., a především se týká těch, kteří myslí na budoucí generace. Například Warhol, nepoukazuje pouze na negativní stránku konzumu či kapitalismu, které si je vědom, zároveň říká, že je jeho naprostou součástí, samotný konzum, materialismus ho dělá takovým, jakým je. Ve své eseji *Andy Warhol's One-Dimensional Art: 1956–1966*²⁷ cituje Benjamin H. D. Buchloh v poznámkách prohlášení, které bylo napsáno pod reprodukcí malby Storm Door z roku 1960, kde o svém obraze A. Warhol zjednodušeně říká, že symbolizuje drsné, neosobní produkty a drzé materialistické objekty, na kterém je svět (podle jeho slov Amerika) založen. Že je to projekce všeho, co si lze koupit a prodat, praktické, ale nestálé věci, které nás mají udržovat.²⁸ Sám o sobě tvrdí, že je hluboce povrchní člověk – tento fakt také vypovídá o dnešním světě, který si zakládá na určité povrchnosti.

Proto, na druhou stranu, jako silný přínos diplomové práce považuji zobrazení současné doby, lidí, kteří spěchají, rušná velkoměsta, která se předhánějí na úkor přírody i chybějícího klidu. Snažila jsem se skrz obrazy především o vyjádření dojmů a pocitů. Cílem nebylo zobrazit jednotlivé detaily či vytvořit hyperrealistickou podobu prostředí, nýbrž mi šlo o zachycení vnitřního cítění a nahlížení, zejména v době, kdy se jimi spousta lidí neřídí. Dnešní mládež se nechává lehce ovlivnit umělou technologií, která má mnoho kladných stránek, ale též záporných. Krajinu zobrazuji, abych lidem připoměla její důležitost. Pevně doufám, že se k ní jednou vrátíme a budeme se k ní lépe chovat. Skrz malbu chci toto poselství zvýraznit.

²⁷ MICHELSON, Annette. *Andy Warhol (October Files)*. Cambridge: The MIT Press, 2002. ISBN 9780262134064. (str. 37)

²⁸ WARHOL, Andy. Originál: *"I adore America and these are some comments on it. My image is a statement of the symbols of the harsh, impersonal products and brash materialistic objects on which America is built today. It is a projection of everything that can be bought and sold, the practical but impermanent symbols that sustain us."* Art in America 50, no.1 (1962): 42. *New Talent USA: Artist's Comment*.

3 SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

3.1 Knižní a periodická literatura

1. RUHRBERG, Karl, WALTHER, Ingo F., ed. *Umění 20. století: [malířství, sochařství a objekty, nová média, fotografie]*. V Praze: Slovart, 2011.
ISBN 9788073915728.
2. VK. *Superkrize: behaviorální genocida vlastního druhu*. V Táboře: Knihy ABB s.r.o., 2019.
ISBN 9788027074105.
3. KLEE, Paul. *Paul Klee*. New York: Parkstone International, 2012.
ISBN 9781780429786.
4. DOREY, Martin. *Už žádné plasty*. V Praze: Dobrovský (Via), 2020.
ISBN 9788075857330.
5. MICHELSON, Annette. *Andy Warhol (October Files)*. Cambridge: The MIT Press, 2002.
ISBN 9780262134064.

3.2 Internetové zdroje

1. PICASSO, Pablo. Originál: *“Every child is an artist. The problem is how to remain an artist once he grows up.”* TIME, 4. října 1976. Modern Living: Ozmosis in Central Park.
Zdroj: content.time.com/time/magazine/article/0,9171,918412,00.html
2. PRAHATV. KUBÁT, Lukáš. *Galerie kritiků vystavuje Sluneční lázně.*
Zdroj: prahatv.eu/zpravy/praha/praha/10065/galerie-kritiku-vystavuje-slunecni-lazne
3. E.ON ENERGY GLOBE. *Jak bychom žili den po dni, kdyby nastal blackout.*
Zdroj: energyglobe.cz/temata-a-novinky/jak-bychom-zili-den-pod-dni-kdyby-nastal-blackout
4. The Science Times. CONCIO, Chardynne Joy H. *Bees Declared To Be The Most Important Living Being On Earth.*
Zdroj: sciencetimes.com/articles/23245/20190709/bees-are-the-most-important-living-being-on-earth.htm

3.3 Jiné zdroje

1. ONO, Yoko, LENNON, John. Prosinec 1980. *All We Are Saying : The Last Major Interview with John Lennon and Yoko Ono* (2000).
2. WARHOL, Andy. 1962. Art in America 50, no.1: 42. *New Talent USA: Artist's Comment.*

“Symbols, signs of our civilization”, these are the words and the theme I chose for my diploma thesis. My thesis looks like a big hustle and bustle, a chaos describing and showing our present world. The paintings seem to be so distracted as if one was looking through a flea eye or the naked eye of newborn who simply cannot focus on what is happening – not only on the canvas, but also on today's hurried life we are facing every single day. In my point of view, today's generation absorbs so much information without deeper knowledge or understanding that we are simply consuming without even knowing why and how.

The body of my diploma consists of ten cotton-based canvases with the dimensions 1,5 x 1 meter. I used oil paints due to their highest color range, and also because of the specific qualities that are significantly contributed to my work in its drying slowly – something paradoxically inverse from the rush of the world. Most of my work had been done without any preparation or sketch; what I felt, I painted. There were many times I simply squeezed the paint directly from the tube as a way of expressing so to create a random moment of a color emerge.

A strong contribution of my diploma thesis lies in the depiction of our present time, which is being destroyed by the strong influence of the rush coming from the city. People are living in a constant hurry especially in big cities where less and less nature appears. People are losing their control of time, spending it less effectively and more importantly without the waft of a natural and healthy breeze.

Nowadays, the overall generation and today's youth is heavily influenced by artificial technology and social medias. Of course, technologies have their own place and own type of helpful properties. On the other hand it also has many negativities in influencing minds. Therefore, I would like us to at least behave a little better towards nature, even if we no longer have a close relationship; or worse, if we only have a superficial connection to nature like through posts on instagram.

I am using symbols, hashtags and emojis - our present ways of communication. I am showing bones in one color, intentionally using one color with the awareness of the flatness it creates in the painting. Bones represent the idea of time or more specifically the fact of having no time because, after all, “there is no time to paint a bone anatomically well”. I went through a lot of changes and I deeply realize every time how materialized the world has become, how we selfishly consume tons of meat, how we treat not only animals, but ourselves and nature.

What I hope is that my message through my paintings is a view on our generation and our overall civilization, and that it would be clear and would inspire someone to think deeply about themselves and their position and behaviour in their own life.

5 SEZNAM PŘÍLOH

Příloha 1 // *Začátky* // fotografie vlastní / 23 /

Příloha 2 // *Cestou podvědomí* // fotografie vlastní / 24 /

Příloha 3 // *Krávy* // fotografie vlastní / 25 /

Příloha 4 // *Studie anatomie* // fotografie vlastní / 26 /

Příloha 5 // *Symbolsy, znaky naší civilizace* // fotografie vlastní / 27 /

Příloha 6 // *Lízátko* // fotografie vlastní / 28 /

Příloha 7 // *Nártní kost* // fotografie vlastní / 29 /

Příloha 8 // *Ptáček* // fotografie vlastní / 30 /

Příloha 9 // *Pacička* // fotografie vlastní / 31 /

Příloha 10 // *Žebírka – urychlený čas na bodinách v metru* // fotografie vlastní / 32 /

Příloha 11 // *Fazole a luštěniny – kost lopatková* // fotografie vlastní / 33 /

Příloha 12 // *Včela* // fotografie vlastní / 34 /

Příloha 13 // *Lemůnek – kost pažní* // fotografie vlastní / 35 /

Příloha 14 // *Bonbon* // fotografie vlastní / 36 /

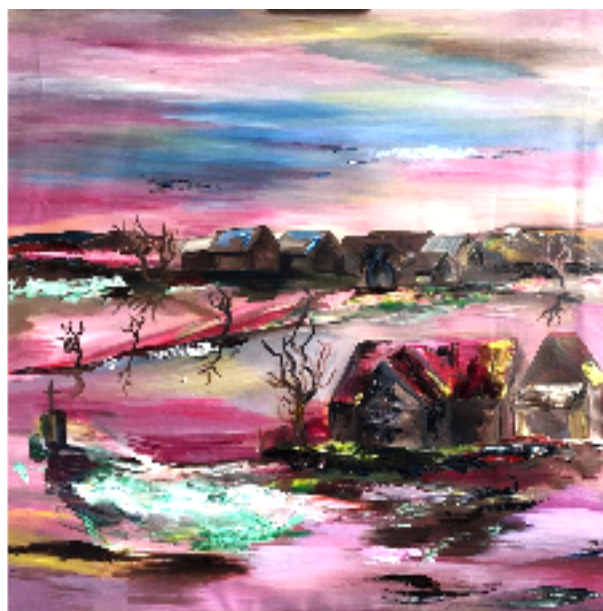
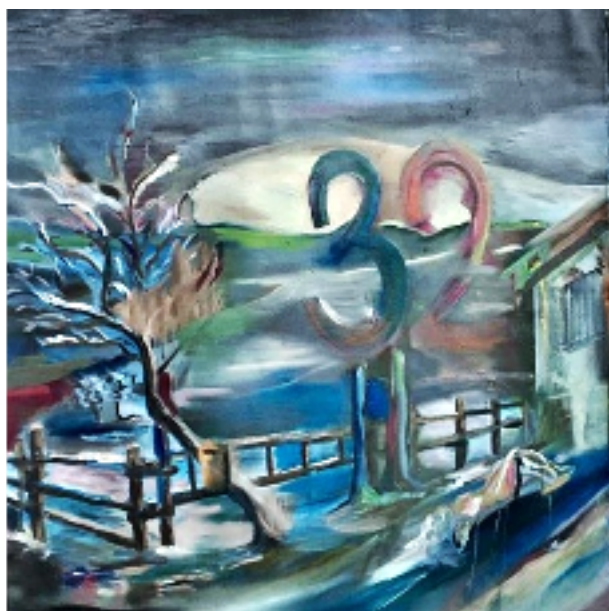
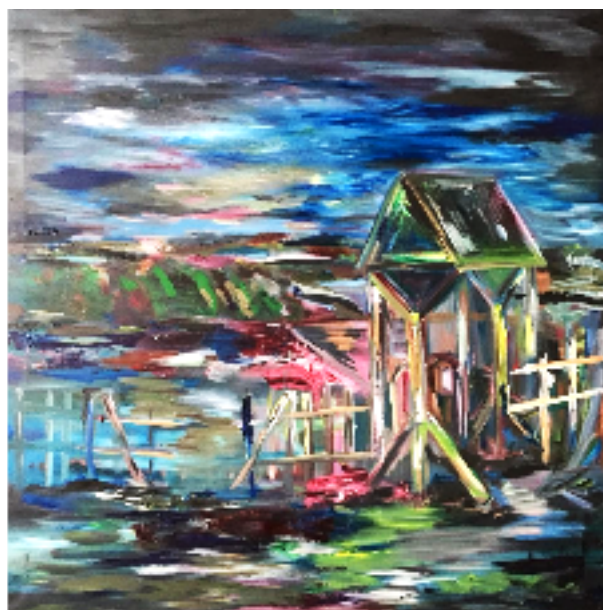
Příloha 15 // *Avokádko* // fotografie vlastní / 37 /

6 PŘÍLOHY

Začátky

Olej na plátně.

Cestou podvědomí

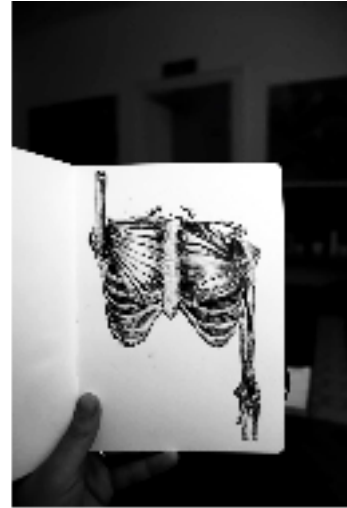
Bakalářská práce

4 obrazy, olej na plátně, 1 x 1 m, rok 2018.

Krávy

Kresba a olej na plátně, rok 2019.

Studie anatomic

Kresba, papír A4, rok 2020.

Symboly, znaky naší civilizace

Diplomová práce

10 obrazů, olej na plátně, 1,5 x 1 m, rok 2020.

Lízátko

Olej na plátně, 1 x 1,5 m, rok 2020.

Nártní kost

Olej na plátně, 1 x 1,5 m, rok 2020.

Ptáček

Olej na plátně, 1,5 x 1 m, rok 2020.

Pacička

Olej na plátně, 1,5 x 1 m, rok 2020.

Žebírka – urychlený čas na hodinách v metru

Olej na plátně, 1,5 x 1 m, rok 2020.

Fazole a luštěniny – kost lopatková

Olej na plátně, 1,5 x 1 m, rok 2020.

Včela

Olej na plátně, 1,5 x 1 m, rok 2020.

Lemůnek – kost pažní

Olej na plátně, 1,5 x 1 m, rok 2020.

Bonbon

Olej na plátně, 1,5 x 1 m, rok 2020.

Avokádko

Olej na plátně, 1,5 x 1 m, rok 2020